

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Lenka Steinerová

Název práce: Hranice vztahu mezi pracovníky a klienty nízkoprahových zařízení pro děti a mládež

Oponovala: PhDr. Tereza Šlehoferová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*):

Tématem práce je „*nastavování hranic sociálního pracovníka v nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež při práci s klienty*“, (s.1), v rámci výzkumu je zodpovídáno na otázku, „*jak si sociální pracovníci nastavují své hranice s klienty*“ (s.2). Lze konstatovat, že cíl práce byl naplněn; zároveň doplňuji, že cíl práce mohl být zvolen úžeji a explicitněji i vzhledem k použité výzkumné metodě (polostrukturované rozhovory) a počtu provedených rozhovorů (5).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Autorka v úvodu vymezuje zacílení a téma práce, obsah jednotlivých částí a celkové pojetí práce. Následuje teoretická část, kde jsou blíže představeny koncepty blízké tématu práce (sociální pracovník - vymezení pojmu, předpoklady, kompetence a role sociálního pracovníka, aj., charakteristiky a specifika nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, téma vztahových hranic mezi klienty a pracovníky, zejm. je zde věnována pozornost tématu nastavování hranic, vč. profesních hranic a vytváření hranic v mezilidských vztazích). Zde autorka vychází ze vcelku vhodných zdrojů, odkazy na literaturu neobsahují konkrétní strany či pasáže použité literatury (odkazují jen na rok díla). Schází zde možná i kapitola věnovaná etice sociálního pracovníka a etickým otázkám, neboť právě ty jsou ve vztahu ke sledovanému tématu důležité.

Následuje část práce, která se věnuje popisu metod využitých ve výzkumu, formulaci výzkumné otázky a charakteristikám kvalitativního výzkumu. Mimo rámec kontextu kvalitativního výzkumu se zde nachází kapitola 4.2 Operacionalizace výzkumných otázek, která je charakteristická pro kvantitativní výzkum (to zde i autorka uvádí, že „*operacionalizace je také známá pod označením „srdce kvantitativního výzkumu“*“ – s. 16), a který v práci proveden nebyl; v kontextu zvoleného přístupu a tématu nepovažují operacionalizaci výzkumných otázek za vhodnou/nutnou, v daném případě je navíc spíše velmi matoucí (nejen zde, ale i v příze 2), nicméně tato část může být vnímána spíše jako struktura rozhovoru, resp. rámec, od kterého jsou odvozovány otázky do polostrukturovaného rozhovoru. Nicméně např. indikátory uvedené u výzkumných otázek (příloha 2) jsou nicneříkající/matoucí, není s nimi (a ani nemůže být) v kontextu zvoleného postupu kvalitativního výzkumu využívajícího polostrukturované rozhovory nijak pracováno. V kapitole 4.3 Metoda sběru informací (možná by bylo vhodněji nazvat kapitolu 4.3 Metoda sběru dat) je vcelku dobře představena využitá metoda polostrukturovaného rozhovoru, rovněž autorka dále krátce charakterizuje postupy v analýze dat (kódování) a etické aspekty výzkumu. Některé otázky z polostrukturovaného rozhovoru by bylo vhodné doplnit nebo zpřesnit, aby byly srozumitelné - např. s. 26 – otázka *Jaké jsou vaše zkušenosti s dilematy?*, kterou autorka uvádí, že klientům položila (nicméně ta není uvedena v osnově rozhovoru - s. 40), v příloze (s.40) – osnově rozhovoru – jsou i další otázky, které by bylo vhodné zpřesnit, aby přinesly požadovaná zjištění a informátoři jim (stejně) porozuměli, např. ot. 1. Co si představujete pod pojmem hranice ve vaší práci?, aj.

Následuje kapitola 5 INTERPRETAČNÍ ČÁST (možná by bylo vhodnější nazvat tuto část analýza dat, neboť interpretaci dat, vztáženou např. k teoretické bázi práce, zde nenacházíme). Obsahem této části je prezentace dílčích výzkumných témat: 5.1. Pohledy sociálních pracovníků na nastavování hranic, 5.2. Úskalí hranic ve vztahu sociální pracovník-klient, 5.3. Sdílení zkušeností s hranicemi v NZDM, 5.4. Hranice z pohledu sdělování informací, 5.5. Situace, kdy dochází k překročení hranic, a tím zodpovězení hlavní výzkumné otázky: *Jak si sociální pracovníci NZDM nastavují hranice vztahu s jejich klienty?* Tato část práce přináší celkem zajímavá zjištění, výsledky rozhovorů jsou rozčleněné do kapitol přesně podle jednotlivých otázek a text nenabízí příliš shrnujících pohledů i vlastní analytické práce autorky, spíše je text složen z výpovědí jednotlivých respondentů bez výraznější analytické (či dokonce interpretační) práce autorky (např. kap. 5.1.1). Bylo by vhodné výsledky výzkumu prezentovat více propojeně, poskládat text do větších logických celků, více si se získanými daty „pohrát“ a představit souhrnná zjištění; takto by bylo vhodné postupovat v celé analýze dat – tj. ze získaných dat na základě kódů představit/analyzovat shrnující pohled (doložený konkrétními citacemi informátorů), následně i jiné pohledy (doložené citacemi), následně ideálně představená zjištění zarámovat či vztáhnout k teoretické bázi práce. Místy text obsahuje autorčiny ne zcela vhodné komentáře: *Myslím si, že je důležité, aby si sociální pracovníci uvědomovali, že může nastat moment vyhoření* (s.22), *Myslím si, že všechno je o komunikaci a vyjasnění si, jak to bude v dané službě fungovat* (s. 25), a jinde, přičemž snahou autorky má být představení/shrnutí toho, co si myslí informátoři, zda tam lze najít nějaký průnik, který by odpověděl na zkoumanou otázku/zadané téma.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Po formální stránce práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Odkazy na literaturu měly být pečlivější, zejména v případě parafrází z konkrétní strany či pasáže použité literatury (autorka odkazuje jen na rok díla). Místy text obsahuje nadbytečná tvrzení a formulace, např. Kdybych měla začít od úplného začátku, ráda bych přiblížila tuto službu (první věta, s.7.), Myslím si, že je důležité hned ze začátku se zamyslet, co si pod daným pojmem každý představuje (s. 21). Práce místy obsahuje interpunkční chyby (zejména nadbytečná interpunkce, např. Správným stanovením hranic, máme možnost lépe žít a milovat druhé. – s. 10 i jinde). Celkově je text práce v zásadě přehledně členěn do kapitol, některé kapitoly mohly být vzhledem k obsahu nazvány jinak (viz komentáře výše). Přílohy jsou mírně matoucí (viz výše).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Celkový dojem z předložené práce je dobrý, čemuž odpovídá i navrhované hodnocení. Autorka si zvolila aktuální a zajímavé téma, vyzkoušela si navrzení a provedení vlastního výzkumu, dokázala pracovat s teoretickými zdroji a zpracovala text do podoby solidní bakalářské práce. V rámci postupu ve výzkumu i v analýze a interpretaci dat by bylo vhodné práci ještě více doladit, vhodné by bylo i užší propojení teoretické části práce s praktickou částí (viz více komentáře výše).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Komentáře jsou uvedené výše v textu, v rámci obhajoby doporučuji na ně reagovat.

Doplňující otázky:

- Na s. 15 uvádíte „ke zpracování kvalitativního výzkumu byl využit *fenomenologický přístup*“ – popište/upřesněte, v jakém ohledu je byl tento přístup ve Vašem výzkumu využit.
- Uvádíte, že jste využila metodu „sněhové koule“ (s. 18), jaké jsou limity této metody a nemohly tyto limity ovlivnit i Váš výzkum?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Dobře – velmi dobře (v závislosti na obhajobě)

Datum:

Podpis: